

ságok felé való szárnyalása. A szentzene hatványozottan az. Lélek szól benne lélekhez, a lét legvégső kérdései — az anyagvilágot meghaladó metafizikai gondok — alkotják a szentzene gondolatvilágát. A mindennapos istenszolgálat mellett azonban könnyen vagyunk kitéve annak, hogy ténykedéseink elmechanizálódnak, épen a lélek sikkad el belőlük. Ezért fontos az egyházi zenészek lelki magánya, a nem művészeké is. Jó lenne azonban azt egészen a vakációban megrendezni, amikor nagyobb tömegek is szabaddá tudnák tenni magukat.

A Szív ujság hosszabb ideje helyet ad népi játékok és énekek közlésére. Ezekhez az anyagot a mi kiadóvállalatunk szállítja. *P. Kollár* Ferenc, a Szív főszerkesztője, készséggel támogatná az OMCE ideai célkitűzését („Éneklő egyházközség”) is, mégpedig gyakorlati irányú írásokkal. Olyanokkal, melyek egészen konkrét formában mutatnák meg: mit s hogyan lehet megvalósítani.

A Jézus és Mária Szíve lelkészség Óbuda legifjabb egyházközsége. Jún. 15-én egyházi hangversenyt rendezett az építendő templom javára s erre a nemes célra sikerült a különböző kiválóságok egész sorát megnyernie. A bevezetőt *Dr. Beresztóczy* Miklós protonotárius kanonok mondta. Közreműködtek a római-fürdői, kőkapolnai, újlaki és a belvárosi szerviták templomi kórusai, sőt bemutatkozott a nagy nyilvánosság előtt az új lelkészség egyházi énekkara is. A szólisták (*Lengyel* Gabriella, *Incze* Aurél, *Sándor* Judit és *Weninger* Ernő) is elkövetek mindent a siker érdekében. Mégis, bár az anyagiakban elért eredményt nem

ismerjük, művészi szempontból ez a hangverseny nagyon is vegyes hatást váltott ki belőlünk. Egyesek — a szórakoztató zene hívei — bizonyára el voltak ragadtatva. Mi azonban egyházzenei hangversenytől (még hozzá ily parádés gárdától) művészi élményt vártunk. Ezt azonban — az igényes Arcadelt-, Pitoni-, Liszt- stb. kórusművek mellett — erősen zavarták az olyan számok, mint Kontor: Miatyánkja, vagy Kosch—Helmberger: Tantum ergója. Az egész rendezés legnagyobb hibája pedig az volt, hogy az egyes számok szétzilált mozaik-kavicsok módjára követték egymást, hiányzott az egységes eszmi elgondolás (pl. nagybőjti áhítat, Kodály-est, renaissance mesterek, stb.). Mindezt nem azért jegyeztük föl, hogy a feltörekvő egyházközség zenei munkáját mindjárt a kezdet kezdetén elgáncsoljuk; hanem hogy legközelebbi rendezéseikhez jó tanáccsal szolgáljunk.

A belvárosi főplébánia templom izléses műsorai mellé ismét érdekes újítás járult. „művészi májusi ájtatosságokat” hirdetett a plébánia a pócsi Szűz Mária kegyoltárnál. Minden nap az Opera egy művésze működött közre az ájtatosság hatásának elmélyítésére. Az elgondolásban az új plébános minden eszközt megragadó lelkipásztori gondoskodását látjuk. Örömmel üdvözljük azért a meglátásáért, hogy a zeneművészet a legértékesebb hatóerők (tehát: lelkipásztori eszközök) egyike s az érte hozott minden áldozat sokszorosan megtérül. De nem hallgathatjuk el a gaggalmunkat sem. Zeneileg értékesebb lett volna, ha — miként a vásár- és ünnepnapoknál teszik — a szereplő művészek nevének súlya helyett az előadandó művek műsorát hirdetik

Régi énekeskönyvek előszavából

„Ha a magyar népnél szokásban lévő búcsúztatókat vizsgáljuk, föltaláljuk-e, kérdem, bennök azt, mit hajdan a halotti beszédek tartalmaztak, melyeket pedig pótolni akarnak? foglaltak-e magukban általán véve egyes keresztény erények kiemelését és hitigazságokat? buzdítanak-e jóra s nemesre? ... Sajnosan tagadólag kell válaszolnunk, mint-hogy a szokásos búcsúztatók a nemzetség és rokonság, sógorság és komaság egész lajstromát foglalják ugyan magukban, de egy épületes gondolatot, egy üdvös eszmét alig. S mi még rosszabb, az, miszerént ezek rögtönzöttvén, nem egyszer nevetségessé válnak, s hogy ne is említsem, az érintett nemzetségi névjegyzék hosszas elősorolásában bizonyos büszkeség, vétkes dicsekvés rejlik. Hiúság a sírhalmok között!”

(*Garay—Sohlya: Temetési gyászénekek ... 1860.*)

*

Népekreform 270 évvel ezelőtt:

Kájoni János, ferences szerzetes, 1676-ban azért nyomatja ki énekeskönyvét, a Can-

meg. Ezenkívül az egyház kollektív szellemét jobban domborította volna ki, ha a templom kitűnő énekkara nemcsak négyszer, hanem, mondjuk, legalább hentele kétszer szerepelt volna. Nem kellett volna mindenegyves alkalommal a teljes együttesnek fellépnie. Jól megoldhatták volna külön férfi- és női karrészletekkel, vagy kisebb kamara-együttesekkel is. Ez inkább illetet volna az egyházi zene szelleméhez, mely lényegében kar-művészet, nem pedig a sztárok bálványozása. Furcsáljuk azt is, hogy Péter-Pálkor, az évad záróünnepén népénekes nagymise volt a Belvárosban!

A Jó Pásztor zárda és templom helyreállítására hangversenyt adott a Szűz Mária Szíve plébánia énekkara, valamint a római-fürdői Szent Margit Kórus *Dr. Rossa Ernő*, illetve *Dr. Beresztóczy György* vezényletével. A nehéz körülmények között is fontos és áldozatos hivatást betöltő kórusok hiába fáradtak, hiába adtak értékes és szívvvel előadott műsort: a rendezés hibája következtében az amúgy sem nagy kápolnában a hallgatóság létszáma nem volt több a szereplő énekesekénél. Ami nemcsak anyagi fiaszó, de az előadókra is demoralizáló hatást gyakorol. Szeretettel ajánlom a rendezőség figyelmébe a budai ciszterci plébánia templomi hangversenyeit. De annak is utána kell járni: hogyan tudják templomukat minden hangversenyük alkalmával ennyire megtölteni.

A Rákócziánium tanári testülete és ifjúsága, valamint a Rákócziániumi Kamarakórus máj. 15-én hangversenyt adott az intézet dísztermében. A műsor első felé-

ben egyházzenei jellegű volt. A színvonalas kórusokat az intézeti fiú-vegyeskar, illetve a lelkes Kamarakórus adták elő. *Szentkúti* Kornél dr., a karnagy beérett előkészítő munkája következtében az együttesek minden legkisebb mozdulatra engedelmesen reagáltak. Meglepetést keltett a fiatal *Kistétényi* Melinda Bach-játékának színes billentése.

A Központi Papnevelő Intézet-férfikara virágvasárnap már ismét a régi színvonalon látta el a szertartásokat. A turbákat egykori mesterük, Koudela szerzeménye alapján énekelték. E szereplésüket a rádió is közvetítette. Május 19-én az Egyetemi Templom és a Papnevelő Intézet háborús kárainak fedezésére nagyszabású egyházzenei hangversenyt adtak. Az ünnepi szónoklatot maga a bíboros főpásztor vállalta. Műsoron gregorián ének, klasszikus, romantikus és mai magyar szerzők művei szerepeltek. Vezényelt *Talabér* Frigyes dr. egyházzenei igazgató, közreműködött *Gergely* Ferenc orgonaművész. Az erkölcsileg és anyagiilag is jól sikerült hangverseny 3000 forinttal tudott hozzájárulni az újjáépítés költségeihez.

Szorgos tevékenységet fejtett ki a görög-szertartású kispapok énekkara is, melyet szíves és testvéri közreműködésével támogatott néhány latin testvér éneke. Ez az együttes négyszólamú miseénekekkel szerepelt a Rózsák-terén levő görög kat. plébánia istentiszteletein; ezeket a rádió is többször közvetítette. Külön szereplést jelentett számukra a Keleti Napok ünnepi fényének emelése, a nagypénteki műsor, továbbá május első péntekén a Bold. Szűz Parakliza.

tionale Catholicum-ot, hogy „az uniformitas minden Templomokban meg-tartassék, hogy mindenütt uno ore, egy szívvel, szájjal, egy forma énekekkel szolgállyunk Istennek.”

*

Kájoni bizonyára egész Erdélyt bejárta, hogy a közszájon forgó énekeket összegyűjtse, de... humorért nem ment a szomszédba. Énekeskönyve ajánló sorait a mecénáshoz, csicsókeresztúri Torma István főispánhoz intézi: „... támadz-fel jámbor Isten-jéld Eleidnek Torma emlékezetit, hadd lássa a mostani hideg Világ, hogy a régi Torma Nemzetségnek, a nyers gyükere még meg-ragadott, és szépen zöldellik: És mint a Torma, hogy ki-szokta a szemekből hozni a könyvet, nem kéltem, hogy ezek-is az Istenes Énekek, sokaknak ki-hozzák az ő könyveket, midőn oda bé-érnetik, és tapogattyák a szíveket: és mint a Torma, mikor a hideg tél el-múlik, levelei meg-újulnak, meg-zöldellik, és meg-virágzik; úgy lesz, hogy az emberek szívének-is Jege el-olvadván, az Isteni Tisztelet, és a Mennyei szeretet meg-újul, meg-zöldellik, meg-virágzik, és meg-gyümölcsözik az embereknben.”

(Cantionale Catholicum 1676.)

*